

Datum: 2025-09-19
Diarienummer: 2025-9243-3

Mottagare:
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm
Referens:

Säkerhetsskyddslagen - ytterligare kompletteringar (SOU 2025:42)

Säkerhetspolisen, som välkomnar utredningens betänkande, har följande synpunkter på utredningens bedömningar och förslag. I övrigt har Säkerhetspolisen ingen erinran mot förslagen.

4.4.1 Möjligheten att ingripa under pågående förfarande

4.4.2 Det bör införas en särskild anmälningsskyldighet för vissa förfaranden

Säkerhetspolisen delar de av tillsynsmyndigheterna uttryckta farhågorna att den föreslagna anmälningsskyldigheten riskerar att generera en stor mängd anmälningar (s. 98). Det kan ifrågasättas om den föreslagna anmälningsskyldigheten är motiverad. Detta med anledning av såväl den ökade arbetsbelastningen hos tillsynsmyndigheterna som de ökade kostnader och arbete anmälningsskyldigheten skulle medföra för olika aktörer i civilsamhället och näringslivet.

Såvitt avser författningsförslaget i denna del noterar Säkerhetspolisen att det finns risk att den av utredningen föreslagna ordalydelsen i 4 kap. 1 a § första stycket 2 säkerhetsskyddslagen tolkas som att en verksamhetsutövare är förhindrad att ingå ett säkerhetsskyddsavtal såvitt avser ett förfarande som till sin natur omfattas av kravet i 4 kap. 1 § samma lag, men som inletts i tiden innan den bestämmelsen trädde i kraft. Detta skulle kunna leda till att verksamhetsutövare – trots noterat behov av att ingå säkerhetsskyddsavtal – bedöms tvungna att invänta ett föreläggande från ansvarig tillsynsmyndighet enligt föreslagna 4 kap. 12 § säkerhetsskyddslagen, innan säkerhetsskyddsavtal avseende sedan tidigare ingångna förfaranden kan ingås. En sådan ordning vore olämplig. En verksamhetsutövare bör ha möjlighet att med stöd i lag ingå säkerhetsskyddsavtal med en motpart så snart ett visst förfarande till sin natur omfattas av krav på säkerhetsskyddsavtal, oavsett när i tiden förfarandet inleddes.

7.4.3 Vissa överväganden gällande registerkontrollens syfte och funktion samt utformningen av säkerhetsprövningsförfarandet

Säkerhetspolisen menar att en registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen, oavsett säkerhetsklass, bör kunna omfatta alla uppgifter som Säkerhetspolisen har rätt att ta del av inom ramen för sitt uppdrag. På så sätt skulle det inte behövas en särskild lista över vilka register som innefattas i en registerkontroll. Förslaget och fördelarna med en sådan ordning utvecklas i betänkandets avsnitt 7.4.3. Framförallt skulle detta ge bättre förutsättningar att verifiera uppgifter som framkommit under grundutredningen samt ge Säkerhetspolisen möjlighet att bättre anpassa vilken information som inhämtas och omfattningen av den i det enskilda fallet. Registerkontrollen skulle därmed bli mer effektiv och ändamålsenlig.

Säkerhetspolisen vidhåller därtill att 3 kap. 19 § säkerhetsskyddslagen bör ändras i syfte att uppgifter ska kunna lämnas ut redan om de kan antas ha betydelse för grundutredningen, och inte endast som i dag för pålitlighets- och lojalitetsbedömningen (den samlade bedömningen). Därigenom skulle även en uppgift som inte framstår som belastande sedd för sig själv, men som till exempel skulle

Datum: 2025-09-19

Diarienummer: 2025-9243-3

motbevisa eller verifiera betydelsefulla uppgifter som den prövade har angett under grundutredningen, lättare kunna lämnas ut.

7.5.6 Uppgifter som behandlas hos Migrationsverket

Säkerhetspolisen delar inte utredningens bedömning såvitt avser i vilken utsträckning det är lämpligt från proportionalitetssynpunkt att ge Säkerhetspolisen rätt att vid registerkontroll inhämta andra typer av uppgifter som förekommer hos Migrationsverket, än vad som omfattas av utredningens förslag.

Säkerhetspolisen vidhåller att myndighetens tillgång till uppgifter hos Migrationsverket bör motsvara vad som gäller för myndighetens brottsbekämpande verksamhet i övrigt. Att, såsom utredningen föreslagit, begränsa registerkontrollen till uppgifter om medborgarskap och uppgifter som behövs för att bedöma rätten att vistas och arbeta i Sverige, riskerar resultera i att betydelsefulla uppgifter som finns hos Migrationsverket aldrig framkommer i säkerhetsprövningen. Detta är ett problem särskilt i förhållande till personer som vistats kortare tid i Sverige och som det därför kan saknas uppgifter om i övrigt.

7.5.7 Uppgifter som behandlas hos Kronofogdemyndigheten

Säkerhetspolisen vidhåller att uppgifter i betalningsföreläggande- och handräckningsdatabasen samt skuldsaneringsdatabasen bör kunna inhämtas inte endast, såsom utredningen föreslår, avseende säkerhetsklass 1 och 2 (jfr betänkandets avsnitt 7.9), utan även för säkerhetsklass 3.

7.7 Registerkontroll för närstående till prövade

Säkerhetspolisen vidhåller sin bedömning, såsom den framgår av betänkandet (s. 255f.) och menar att det finns starka skäl att låta även närstående till prövade i säkerhetsklass 3 vara föremål för registerkontroll.

Utredningen har i sin proportionalitetsbedömning i denna del inte tagit tillräcklig hänsyn till att säkerhetsskyddslagen syftar till att skydda det allra mest skyddsvärda. Säkerhetsprövning enligt säkerhetsskyddslagen måste härvid skiljas från säkerhetsprövning enligt andra, närstående regelverk som hänvisar till säkerhetsskyddslagen (jfr angående behovet av följdändringar nedan). En person placerad i säkerhetsklass 3 får regelmässigt del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen konfidentiell och kan därtill, om än i ringa omfattning, få del av uppgifter i säkerhetsskyddsklassen hemlig. Ett röjande av en hemlig uppgift kan per definition orsaka allvarlig skada för Sveriges säkerhet.

Inom ramen för registerkontroll av närstående kan graverande uppgifter framkomma. Det kan vara frågan om uppgifter som till sin natur är sådana att den prövade uppenbart inte kan inneha en säkerhetsklassad tjänst över huvud taget.

7.8 Vissa säkerhetsprövningsbeslut bör anmälas till Säkerhetspolisen

Säkerhetspolisen menar, till skillnad från utredningen, att det finns skäl att låta alla typer av negativa säkerhetsprövningsbeslut, inklusive sådana fattande under rekryteringsförfaranden, omfattas av anmälningsplikten.

Även om personkännedomen på vissa sätt kan sägas öka med anställningstiden är det inte sällan i samband med den första, initiala säkerhetsprövningen av en arbetssökande/blivande anställd som företrädare för arbetsgivaren har den bredaste och mest objektiva bilden av den prövade. Det är nämligen då som mer omfattande insatser och kontroller – inklusive tester, referenstagningar,

Datum: 2025-09-19

Diarienummer: 2025-9243-3

grundutredningens säkerhetsprövningsintervju, med mera – vidtas. Att negativa säkerhetsprövningsbeslut under rekryteringsförfaranden i privat näringsverksamhet kan antas ibland vara grundade på ett mer begränsat underlag, bör inte föranleda någon annan bedömning; en ensam uppgift kan vara av avgörande betydelse för framtida säkerhetsprövningar och således högst relevant för Säkerhetspolisen att få kännedom om.

7.10 Det kan finnas behov av ytterligare följdändringar

Säkerhetspolisen instämmer i utredningens bedömning, och menar att det finns skäl att göra ändringar i bland andra förordningen (1989:149) om bevakningsföretag m.m.

I anslutning här till önskar Säkerhetspolisen understryka att myndigheten alltså instämmer i Ordningssvaksutredningens förslag att kravet på registerkontroll enligt säkerhetsskyddslagen vid prövning av anställda i bevakningsföretag bör tas bort (se SOU 2021:38, avsnitt 10.15.3).

8.1 Ikraftträdande

8.2 Övergångsbestämmelser

Tidpunkten för ikraftträdande samt övergångsbestämmelser till den föreslagna lagstiftningen behöver analyseras ytterligare och ur ett helhetsperspektiv i förhållande till andra förslag inom området.

Detta remissvar har beslutats av säkerhetspolischefen Charlotte von Essen efter föredragning av seniora verksjuristen Robert Tolonen Scherman. I den slutliga beredningen har även chefsjuristen Per Lagerud och biträdande rättsenhetschefen Ewa Bokwall deltagit.